Asiantuntijalausunto

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

4.5.2026

VN/97/2026
VN/97/2026-MMM-34

MMM:n ja YM:n lausunto ympäristövaliokunnalle 5.5.2026 ennallistamissuunnitelman valmistelutilanteesta

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö kiittävät mahdollisuudesta tulla kuultavaksi ennallistamissuunnitelman valmistelun tilanteesta. Kirjallinen asiantuntijalausunto on ministeriöiden yhteinen.

Suomi on sitoutunut ennallistamisasetuksen tavoitteisiin ja lähettää luonnoksen ennallistamissuunnitelmasta lausunnoille touko-kesäkuun vaihteessa. Suunnitelma lähetetään komissiolle elokuun loppuun mennessä. EU-komission palautteen jälkeen kansallisen ennallistamissuunnitelman hyväksyy Suomen seuraava hallitus syksyllä 2027.

Tiekarttamainen suunnitelma luo suuntaviivat sille, miten luonnon tilaa parannetaan ja kaupunkivihreää lisätään Suomessa tulevina vuosikymmeninä. Tarkat toimet, kohteet sekä niiden kustannukset ja hyödyt tarkentuvat tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Ennallistamissuunnitelma päivitetään vuosina 2032 ja 2042. Ennallistamissuunnitelmaa on valmisteltu viidessä teemaryhmässä. Valmisteluorganisaatioon kuuluu myös teemaryhmien työtä kokoava projektiryhmä ja linjauksia tekevä ohjausryhmä. Suunnitelman valmisteluun on osallistunut yli 200 asiantuntijaa ja tutkijaa. Sidosryhmien edustajia ja kansalaisia on tiedotettu ja osallistettu valmistelun aikana avoimissa webinaareissa.

Suomi on EU:n metsäisin ja soisin maa, joten ennallistettavat pinta-alat ovat suuria. Suomi haluaa vaikuttaa EU:ssa niin, että jäsenvaltiot voivat valita itselleen tehokkaimmat ja myös asetuksen vaatimusten täyttämisen kannalta tarkoituksenmukaisimmat keinot ennallistamiseen.

Olemme ehdottamassa EU:n komissiolle joihinkin luontotyyppeihin nykyistä matalampia tavoitetasoja. Näitä luontotyyppejä ovat yleisimmät suoluontotyypit, kuten pinta-alaltaan laajat aapasuot ja keidassuot. Muutokset voisivat tuoda Suomelle merkittäviä kustannussäästöjä. Tavoitteita voitaisiin laskea ilman, että asetuksen keskeinen tarkoitus – luontokadon pysäyttäminen – vaarantuisi.

Arvio Suomelle koituvista kustannuksista sisältää vielä erilaisia epävarmuuksia, mutta on näkemyksemme mukaan alhaisempi kuin EU-komissio alun perin arvioi. Neuvottelemme EU:lta myös uusia rahoitusratkaisuja ja kehitämme mm. luonnonarvomarkkinoita, jonka avulla on tarkoitus vauhdittaa yksityisen sektorin rahoitusta luontotyöhön.

Ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset näkökulmat yhteensovittaen toteutettuna ennallistamissuunnitelmasta on saavutettavissa merkittäviä hyötyjä. Parantamalla luonnon tilaa turvaamme luonnon monimuotoisuuden lisäksi tulevien sukupolvien hyvinvointia, elinkeinojen toimintaedellytyksiä, Suomen huoltovarmuutta ja kriisinkestävyyttä. Luonnon tilan parantaminen luo suomalaisille yrityksille uudenlaisia liiketoimintamahdollisuuksia. Esimerkiksi heikentyneiden elinympäristöjen ennallistaminen, mukaan lukien luonnonarvokauppa ja hoito, tarjoavat tulevaisuudessa yhä enemmän mahdollisuuksia yrittäjille ja urakoitsijoille